

Raznim delom
pesniškim in igrokaznim

JOVANA VESELA-KOŠEKIGA

d o d a t e k.

Na svitlo dala in založila

Matica Slovenska v Ljubljani.

V LJUBLJANI.

Natisnil J. Blažnikovi nasledniki.

1879.

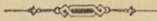

Raznim delom

pesniškim in igrokaznim

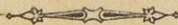
JOVANA VESELA-KOSESKIGA

dodatek.

Na svitlo dala in založila

Matica Slovenska v Ljubljani.

V LJUBLJANI.

Natisnili J. Blaznikovi nasledniki.

1879.

28128 a

a

duže uzave

01. VI. 1988

N. 98800457

Pristna ktera je?

(Lessingov „Natan“)

Je Saladin imé vladarju bilo,
Ki je nekdá krotil iztočni kraj,
De ljudstvo je zakonom trem služilo,
Mu bil predmet je brig in ojstrih graj;
Bog je edín, on misli, tako tudi
Za vero nej edíno svet se trudi.

Speljati to, se v stanu sodi vsiga,
Zbujeni so mu volja, um, krepost,
Le ktera de je pristna, to je briga,
Moslem, al jud, al krist, ni jasno dost;
Vse tehtal je, pa žalibog, brez prida,
Dosegel ni zeleniga izida.

Popraša tu, popraša tam, je prazno,
Nikdó mu všeč odgovora ni dal,
Se lastno mu spoznanje bliža lazno,
On sam tedaj si svetvati ni znal;
Je sila de pokliče modrijana,
Kim bistriši je sonda v roke dana.

Ne dalno proč bogat hebrej stanuje,
Ki bil je sploh za modriga spoznan,
Vse slavno je, od njega kar se čuje,
Razum je bil mu zmote trezni dan;
Vse Natana pravedniga poznade,
Poklicati zdaj Saladin ga dade.

Un dojde koj. Vladar mu reč razloži,
Načerta vse, kar vediti želí,
Za pravo skerb de se mu dnevno množi,
Preceni on nej vere mu vse tri;
In ktera teh mu pristna bo se zdela,
Vse krog in krog veljavo bo imela.

Razjasni me, katera teh je prava?
 Odsihmal bo mi vodba tvoj razkaz,
 Nedvomno duh resnico tvoj spoznava,
 Rzsodek bo mi tak iz neba glas;
 Razločno daj mi čuti svoje mnenje,
 Mi zakon bo, in ne prijatla zdenje.

Mudivno le se modrijan oglasi,
 Ko de bi sam še tehtal reč dvomljiv:
 „Podam ti kal, drevó iz njega zrasi,
 On vedno snuj v opombi čversto živ.
 Povedal bom prigodbico ti malo,
 Mordé bi kaj iz nje se vzeti dalo.

Mogočen mož je v sončnim bil izhodu,
 Bogat, učen, začudenje ljudém,
 Iz davnih dob mu lasten bil po rodu
 Je perstan zlat, uganka čudna vsem.
 Clo blesk je bil, krasote tak izvirne,
 Kot mavrica, le lepši, barve pirne.

Stoterno ta iz jedra je blešela,
 Ki bil je cen nezmernih čist opal,
 Njegova moč je krogama slovela,
 Lastnosti zbog, ki tem jo je dajal,
 Ki verno so na perstu ga imeli,
 Doseči, kar bi bilo si, želeli.

Ti bili so, ko mladi tak priletni,
 Vse sreče verh, izgled za vse stvarí,
 Ne le ljudém, nebesam clo prijetni,
 Bogú predmet neskončne milosti;
 Vse to po čem zastonj se drugi trudi,
 Tem prišlo je, le želja de se zbudi.

Je noč in dan jih sreča objemala,
 Prebival jim je v sercu vedni mir,
 Nevolja vsa je splašena bežala,
 Potažen bil je v duši želj prepír.
 Ta perstanu krepost je bila dana,
 Nadloga vsa nosivcu clo neznana.

Ni čuda de omenjen mož iztočen
 Ga ni nikdar iz persta svôga djál,
 Je skerbel scer, namembe strog i ročen,
 De v žlahti bi nenehama ostal,
 Nej oče vsak, je vkažal, tem ga dade,
 Nar lepši ki se v dobrim vesti znade.

Tak perstana vlastnik voditelj bodi,
 Domovja in družine važni car,
 Če ravno mlaj, zadeve roda sodi,
 Se vkloni mu ko knezu vsaka stvar,
 In le zató, ker perstan ta visoke
 Mu prednosti dospel je srečno v roke.

Potem je šla ta redka dragotina
 Od eniga do družiga naprej,
 Se skazala obljub je gotovina,
 Ko prvih dob enacih mer poslej,
 Tak prišla je do moža krajne cvetne,
 Ki sine tri imel je slično spretne.

Vse ljubil je, i vse enake mere,
 Pervenstva ni nobenimu spoznal,
 Enaki vsi lepote, dike, vere,
 Je ta ko un ljubezni čut mu vžgal,
 So vsi trije mu bili slično blagi,
 Enacih snag, enako duhu dragi.

Le včasi, ker je un al ta nazočen
 In samši bil, mu vtihne dvojbe spor,
 Je zbudil se v oserčju čut mu ročen,
 De ta bo tist, je zdelo se mu skor,
 Ki perstana je v prvi verstvi vreden,
 Ugoden tak obet prejel je sleden.

Zdaj več se ni o zgodbi govorilo,
 Ni zbudil clo se sinam suma znak,
 Potaženo hlepenje vsim je bilo,
 Vse tiho je, molčí in upa vsak.
 Vertí se čas, očetu dan se niža,
 Polagama mu sverho smert približa.

Zbudí se skerb, on perstan izročiti
 Bi moral zdaj, pa kiga bi si zbral?
 To neče mu v razum odločno priti,
 Besedo je vsim trem enako dal,
 Zanášali so vsi se ravnomerno,
 On je na tem, de vkani dva neverno.

Namembo v to da klicati zlatarja,
 Ukaže tem, nej perstana mu dva,
 Enaka clo, umetno zdajci stvarja,
 Podobna ki njegovim čisto sta,
 Ne gleda nej ne truda ne potroška,
 Prilичnost le obojniga okročka.

Končá zlatar zares izverstno delo,
 Naročniku da perstane vse tri,
 Ni grajati nar manjšiga se smelo,
 Enaki so, podobni točno vsi,
 Clo gospodar ni mogel razločiti,
 Okročkov kter bi znal pervotni biti.

S tem je sivor popolnoma vtolažen,
 Pričakoval je mirno smerti dan,
 Vse krog češen, ljubimec neba blažen,
 Okolini ko cvet poštenja znan.
 Ko pride smert, od sinov on se loči,
 Samotež prej jim perstane izročí.

Po smerti koj se pričkajo sinovi,
 On de je knez, terdi med njimi vsak,
 Operajo na slični se osnovi,
 Ko prvi, druj, in tretji ravno tak;
 Na perstan svoj pogleda vsak sebično,
 Ter se rotí, de vse mu steče dično.

Ni prida v tem! Nobenim ni mogoče
 Za svoj naklep sogreti una dva,
 Speljati vsak namero svojo hoče,
 Pervenstva čast le sebi prispozna,
 Se čudi de sta druge misli brata,
 De teh resnic razumiti ne znata.

Pa sodi vsak: Ne pridemo do sklepa,
 Pred sodbo je potreba iti nam!
 In tje hité, napolnjeni pohlepa,
 Razjasniti obročkov pristni znam.
 Soditelj koj te perstane pregleda,
 Ostane mu predmet kukavna zmeda.

Jim reče on: „Je eden drujmu sličen,
 So krasni vsi, pa un je kakor ta,
 Kdo vgane tu, kter de bi bil pravičen,
 Presoditi se taka reč ne da;
 Terdili ste, de pristnim so lastnosti,
 Povejte jih, mordè bo to zadosti!“

Mu rečejo vsi skup na to prašanje:
 „Je pristen tist ki blagore deli,
 In moj je tak, njegovo čutim djanje,
 Ker mene vse prijetno dohití,
 Po sladkim kar se v sercu želj mi zbudi,
 Se spolni koj, mi priti ne zamudi.“

Sodnik na to: „Dovolj so te besede!
 Pomirite tedaj se vsi trijé,
 Zbežé od vas nej vse bojazni blede,
 Ker srečniga se vsak med vami vé.
 Naklonil Bog vam udes je koristen,
 Zaúpajte, to perstan vam bo pristen.

Dosegel je popolnoma nameno,
 Želeti ni sedaj ničesar več,
 Prevdarite daril nezmerno ceno,
 Očetu gre zahvale čut plameč.
 Čez tisuč let, ak dvomba se ponovi,
 Povabim jo pred sodni sedež ovi.

Takrat možak, modrej ko ja sim, sodi,
 Tih perstanov kater de pristni je,
 Njegov izrek potomstvu bakla bodi,
 Dvounno mu v izid razjasni vse:
 Zna biti de so vsi le bližne slike,
 In pristni še močí je last velike.“

Besed pomen do jedrine prevdari
 Car Saladin, jih pomni zanaprej,
 Ostane sam, kar bil je, moslem stari,
 Zavetje pak tud unim dvema zdej,
 Ni huskala nasprotno mnenje sila,
 Slobodna vsim je vera v carstvu bila.

Gorska pesem.

(Schiller.)

Prepada gre tikama cesta omot,
 Med smertjo i žitjem razpeta;
 Orjaške pečine zapirajo pot,
 Okrožje pogin le obeta,
 De plaza ne sprožiš in strašne lavine,
 Premikaj se rahlo po robu globine.

Hodiše razpenja se v čudni oblok
 Čez brezdno za hodnih korake,
 Ni zidano bilo vmerjočih od rok,
 Človeku ni umnosti take,
 Pod lokam valovje serdito gromí,
 Obrizga le stene, pa skal ne zdrobí.

Odprè se votlina, v ki černa je noč,
 Pot pelje po grozi te tesen,
 Ko stopiš na jasno iz nore gredoč,
 Skup najdeš pomlado in jesen,
 Iz muke življenja in tužnih ograj,
 Bi bežati hotel cveteči v ta kraj.

Čvetero hrumečih velikih vodá,
 Iz virov nikomur še znanih,
 Verši na vse šteri vetrove svetá,
 Po stermimu rebru prignanih,
 In kakor jih majka rodila je burno,
 Bežijo narazen razdáljene urno.

Dva roglja stermeča se dvigata v zrak
 Visoko čez rode človeške,
 Tam groma nasiten se suče oblak,
 In meglice, hčere nebeške.
 Okrogle tam plešejo, samšno je vse,
 Posvetne ni priče, ki prišla bi tje.

Kraljica dviguje visoko glavó
 Prestolu na večnimu slave,
 Olišpa ponosno obramje si clo
 Z obleko demantne veljave;
 Žareče v njo sonce pušice derví,
 Ni moč je pogreti, jo samo zlatí.

Planinski lovec.

(Schiller.)

Nečeš krotko janče pasti,
Zverče krotko janček je,
Travne piče mora rasti,
Tik potočka najde vse. —
„Majka pusti, daj de idem,
De planin do verha pridem!“

Nečeš krotkih čed voditi
Ob veselim glasu trob?
Slad je v gojzdni senci biti
Sam o petju letnih dob. —
„Mati draga, daj de skusim,
Na višavah vid si brusim!“

Nečeš cvetkam prilivati,
Ki na gredih rastejo?
Na planini se je bati,
Pusto vse in prazno bo.
„Cvetka rasi, roža cveti,
Mati, daj na lov mi speti!“

Fantalin na lov podá se,
Pusti v plaz priblodi zdej;
Zmir pohot mu hujši rase,
Tira strast naprej, naprej;
Spred ko veter serna piha,
Strah jo vije, jedva diha.

Na skalovja rebra nage
Hipno dvigne jo poskok;
Čez prepadov polzne prage
Nese jo zagon visok;
Smertnim z lokam zadej derzno
Sledi lovec berzno, berzno.

Na stermečim roglu gore,
Visi zdaj nar višjih kop,
Begati naprej ne more,
Ni prostora za prestop,
Spredej brezdna smert gotova,
Zadej strelbe pest sirova.

Loveu krutim zdaj globoko
Tugo z gladam zreti dá,
Je zastonj, ta divjo roko
Krivo v sprožlej že imá.
V hipu tem na pusti kopi
Skalni duh iz gore stopi.

Da gonivcu serd spoznati,
Braní plahe serne vmor:
„Clo do mene, smert sejati,“
Reče, „ti prisiliš gor?
Ima rajdo vsakter svojo,
Čedo kaj preganjaš mojo?“

Perstan Polikratov.

(Schiller)

Stoji na verhu hiše svoje,
 In gleda krasne perivoje,
 Podložniga otoka tam.
 „Vse moje je na ovim planu,“
 Tak reče kralju Egipčanu,
 „De srečen sim, presodi sam!“

„Bogovi nekda tebi slični
 Se kažejo ti res darični,
 Jih sreča tvoja sili k tem.
 Pa nekdo je, ki jih osveti,
 Ne morem te med srečne šteti,
 Dokler na pazbi tega vem.“

Potihnula še ni beseda.
 Poslaniga ko kralj zagleda
 Polikratu ki reče tak:
 „Bogovam poj dostojno slavo,
 Ovenčaj si zmagavno glavo,
 In lavor tvoj pohvali vsak!“

„Iskano vraga je zadelo,
 Z novico tako preveselo
 Me vodja je poslal na mah.“
 Izrekši zleče znano glavo,
 Odsekano, še vso kervavo,
 Iz torbe zdaj obema v strah.

Se strese kralj o tem zavzeti:
 „Svarim te, sreči ne verjeti,“
 Mu reče skerbnihi misli plen;
 „Brodovje tvoje v morju plava,
 Nahip zadene ga zmešnjava
 Od vražnih sil, al morskih sten.“

Svarenje to je še donelo,
 Ko vriska vse je zašumelo,
 Veselja zvuk je cel pristan;
 Zaklad na brodih obloženih,
 Veljav nikada izrečenih,
 Je ravno v luko pripeljan.

Kraljevi gost se čudi, čudi;
 „Zares ti sreč nebroj se zbudi,
 Pa čmernosti se njenih boj.
 Kretenci, vpaljeni nemilo,
 Grozijo ti z vojaško silo,
 Že blizo je razkačen roj.“

Končano komaj tako slovje,
 Bleší v banderih vse brodovje,
 Stoterno — zmaga! — zadoní.
 „Oprosteni smo vojsk in truda,
 Jih sterla je nevihta huda,
 Ničesar več nam ne grozí.“

Izusti gost stermenja v grozi:
 „Da! srečen si; pa Bog pomози,
 O znaku tem ja trepetam.
 Nesmernih se bojim zavida,
 Nemotniga mirú in prida
 Ni prišlo še na zemljo nam.

Je tudi meni gladko teklo,
 In krogama je sploh se reklo,
 De blagor je prestop mi vsak;
 Sim priča bil potem pogina
 Edino dragiga mi sina,
 In plačan dolg je sreči tak.

V okom ak hočeš tugi priti,
 Bogove speši zlo prositi,
 Nej mešajo z veseljem bol;
 Osebe bilo ni živeče,
 De bi ji vedno slast in sreče
 Iz neba bile tekle zgol.

Ak ne dovoli ti nebó ga,
 Opomba ta te vodi stroga,
 Nakloni si nesrečo sam;
 Izvoli kaj v imetju svojim
 Nar drajšiga, po svetu mojim
 To verzi v noč valovja tam!“

In un prestrašen tak omeni:
 „Nar bolj, nar več moj čut mi ceni
 Ta diamantni perstan zlat.
 Zavida de potažim silo,
 Erinji ta nej bo v darilo,“
 Zažene v morje ga nakrat.

Nasledni dan ob jutra zarji
Se bliža ribič gospodarji
In reče teh besed mu par:
„Je lova prid mi riba jaka,
Še prišla v sak mi ni enaka,
Prinesel sim jo tebi v dar.“

In kuhar ribni drob ko čisti,
Prispè do kneza naglo isti,
Nagovorí zavzet ga tak:
„Želodcu v ribjim, glej nahodim
Ta perstan, ki ga tvôga sodim,
Slučaj mi bil še ni enak!“

Se dvigne kralj strahote zviti:
„Tedaj ne smem se tu muditi,
Prijatla nisva več odslej;
Ti kaže, vidim, britko, slabo,
Bežím de ne poginem s tabo.“
Izrekši z brodam spe naprej.

Kassandra.

(Schiller.)

Yuga v Troji je donela,
 Preden grad razdjan je bil,
 Vsako serce slast je vnela,
 Ples o godbi se vertil;
 Ljudstva tma se skupej snida,
 Boj nadležni prenehá,
 Ker junaški sin Pelida
 Snubi hčerko Priamá.

Vsak je z lavorjem olišpan,
 Trop za tropam speši tje,
 Krasno kjer oltar nakrišpan
 Timbrijanca boga je.
 Votlo glasje se razlega,
 Jaderno naprej verši,
 V gneči pak šumenja tega
 Dive ene tužne ni.

Samši nevesela šeta,
 Neveljavna v slasti vsim,
 Tih Kassandra, host objeta,
 V gaju tam Apolovim.
 Bolj in bolj se v gošo skrrije,
 Ji naraša vedno strah,
 Šaplja kinč iz las razvije,
 Ter ga treši jezna v prah.

„Radost grad in rod napaja,
 Srečno serce vsako je,
 Sladka starše sla navdaja,
 Sestre so nališpane.
 Ja le sama se ne motim,
 Me ne mami splošni včin,
 Vidim bližati se totim
 Zidu burnoma pogin.“

„Bakle vidim, da! — goreti,
 Tode ne bogovam dar,
 Zublji kviško so razpeti,
 Himena pa niso žar.

Godu, piru je priprava,
V duhu gledam, žalibog!
Erido, ki v zraku plava,
Da premeni vugo v stok.“

„Grajajo se tožbe moje,
Zasmehuje moj se mar,
Moram skriti tuge svoje
Samši v goli pušbi kar.
Se me vogne, ki je v sreči,
Mi prikor nastavlja rog,
Zbral si tak mi kvar naj večí,
Pitiški kovarni bog!“

„Djal zakaj si z vidam jasnim,
Me s prečutenjem nezgod,
Med mogočne z umam kasnim,
In ta vedno slepi rod?
Dal spoznanje mi nadloge,
Ki je manjšati ni moč?
Sklep storjen zadene vbogo,
Grad zvalí se v temno noč.“

„Skritja kaj koristi zrenje,
Kjer grozí pogina čert?
Le prevara je življenje,
Vid resnice britka smert.
Daj neznanja dni mi moje,
Uzmi proč resnice ved;
Strašno je v naklonbe tvoje,
Prej ko čas je, vpreti gléd.“

„Daj slepoto mi mladosti,
Nerazuma temni kras;
Vmolknuli so zvuki prosti,
Kar sim tvoje činbe glas.
Zjasnul si potomstva sence,
Dal za prejšni cvet le kvar,
Zmel tekočih ur mi vence; —
Dregni proč ta puhli dar.“

„Tikal lišp ni tulipana
Kitniga se več lasú,
Kar sim službi britki vdana
Hramu v tvóm otožnimu.
Solzno je mladost mi stekla,
Mojih tuga v sercu tim

Nar poprej je mene spekla,
Vsaki bol previdla sim.“

„Pir in slast je mesto celo,
Kar živi raduje se,
Zadovoljno, preveselo;
Moje serce tužno je.
Pomlad vuge mi ne vsnuje,
Ki vse bitja veselí;
Kdo živetja se raduje,
Ak mu v jedro vpre očí?“

„Blažno cenim Polikseno,
Vso navdano upanja,
Suprugo se zaročeno
Misli greka perviga.
Slasti cvet se v sercu zove,
Sreče vsake veršni kom,
Tud olimpiške bogove
Prešopiri v zdenju svôm.“

„Da! i jaz sim ga zazrela,
Sleherna ki ga želi;
Mu pogled je ojstra strela,
Koj se v živo zasadi.
Rada ja bi mu supruga
Sledila v zakonski raj,
Pa se vstopi senca druga
Tužno temna medju naj.“

„Svoje vse prikazni blede
Pošle mi Proserpina;
Kjer trepeča noga grede,
Viditi se strah mi da.
Radne v gostja, v pir, zabave,
Vihra burno, vse grozí,
Gole gledam mertve glave,
Zame več otetbe ni!“

„Vidim jeklo, ki mi bliska,
Ter morivca žarni gled,
Grozi vteči tega stiska,
Sim zgubila pota sled;
Teh očes ne smem zapreti,
Moram gledati pošast,
Vedno smerti v lice zreti,
Končno iti tujcu v past.“

Še donijo te besede,
Ko na enkrat molkli stenj
Zadoní iz cerkve srede,
Sin je Tetide vmorjen.
Erida zatrese gade,
Proč hití nebeški vsak,
Čez trojanske vse ograde
Visi treska čern oblak.

Hero in Leander.

(Schiller.)

Glejte grada dva samotno
 Stati strogo si nasprotno
 V žarku sonca jasniga,
 Kjer valovje ljuto žene
 Skozi dardanelske stene
 Helespont, ki tam divjá.
 Čujete naval hrumeti
 Morja ki se v skale vprè?
 Zemlje dela dva razloči,
 Pa ljubezni ne zatrè.

Heri ter Leandru v čute
 Je pušice Amor krute
 Silnoma zasadil bil.
 Ona bivši Hebi slična,
 Njemu sverha v lovu dična,
 Glas obema je slovil.
 Pa sovražtvo med očetma
 Loči žarna druga dva,
 Tak ljubezni sladko sadje
 Visi kraj uničenja.

Na stermeči Sesta skali,
 Vednoma ki jo navali
 Helesponta brizgajo,
 Ona v želnim čutu hira.
 Gled v Abid nasprotni vpira,
 Kjer je on, enak ji clo.
 Ah do brega take delje
 Ni mostovja, ni berví,
 Barke ne ki prepeljava,
 Najde pot ljubezen si.

Pelje jo iz labirinta
 Skrivna čudne ceste vinta,
 Clo bedaku je poduk;
 Šili v jarme divje zveri,
 Žarnim biku vojko vmeri,
 Ga v demantni vpreže plug.
 Stiks, ki vit je deveterno,
 Ji poguma ne ovrè;
 Milo, drago zmakne krepko
 Iz oblasti Plutove.

Ta Leandra v serce zbode,
 De posili burne vode,
 Po valovju plavajoč.
 Tmina ko zvečer nastane,
 Jak plavar iz brega plane,
 Vije velne na vso moč.
 Čversta rama mu pomaga,
 Le obrežja mu je mar,
 Kjer na stermimu balkonu
 Vabi bakle bistri žar.

Po nadležnim trudu temu
 Zabi v sladkim on objemu
 Ta nevarni mokri sled,
 Sme nebeški dar prejeti,
 Nekaj sladkih ur živeti,
 Za prestano grozo pred;
 Dokler ne zbudí ga zora
 Iz omota sladosti,
 Ter ga v morja studne rame
 Od ljubezni proč plaší.

Dvojci blaženi preteče
 Tako v slasti skrite sreče
 Sonc do trideset ko hip,
 Ko ženitna noč svatovam,
 Ki zavid je clo bogovam,
 Lično, pirno, raja kip.
 Tisti sreče ni okusil,
 Ki si sadja rajskiga
 Ni nalomil kraj prepada
 Groze in pogibela.

Dan za dnevam tak se meni,
 Slajši sledni mig se ceni;
 Ne opazi srečni par,
 De se znatno sonce niža,
 Čutno zime doba bliža,
 Ni mu ojstre burje mar.
 Se raduje v slepi strasti,
 De se krajša dneva krog,
 Za ponočno daljši srečo
 Hvaljen biva milbe bog.

Dneva zdaj dolgata mična
 Je dolgosti nočni slična,
 In divica hrepení
 Na balkonu čakajoča,

De se sonca bakla vrača
 Clo v zatonu potopí.
 Morje tiho, gladko, svitlo
 Zerkalu prilično je,
 Ni ga vetra, ni je sape,
 Mir je zrak, okrožje vse.

Radostna dupinov truma
 Iz neznatniga le šuma
 Ribje šale zreti dá;
 Iz globine morsko žrelo
 Tetidnih žival kardelo
 Do poveršine igrá.
 Samo te so priča bile
 Skrivne slasti totih dveh,
 Hekata pa tem zavira
 Vekomaj besede vspeh.

Veseli valov se gladkih,
 Reče v glasih rahlo sladkih
 Mirni vodi mično to :
 „Krasni bog, te srečo slavim!
 Kvarnika na laž postavim,
 Ki terdí de bil bi zlo.
 Zlobno je človeško pleme,
 Oče terd je, on je krut;
 Ti si milba, ti dobrota,
 Tebi prošnja gane čut.“

„Morala bi žalovati,
 Vsim slovó veselju dati
 Samši v pustim gradu tem;
 Ti nakloniš mi dobička,
 Brez mostovja, brez čolnička,
 Neseš mi prijatla sem.
 Strah je, da! globina tvoja,
 Groz izvir tvoj hrup in šum,
 Tode sprosi te ljubezen
 In premaga te pogum.“

„Tebe tud, vladarja vode,
 V živo ost ljubezni zbode,
 Zlatiga ker ovna beg
 Neseš je čez tebe smelo
 Z bratom cvet lepote, Helo,
 V Kolhido valovju vprek.
 Naglo plen lepote njene
 Segel si okretnih rok,

Zmaknul ovnu jo iz herbta
V globočine hladni mok.“

„V morja špilji prečešena,
Bogu silnim poročena,
Nevmerjoča zdaj živí;
Pelje v burji barke varno,
Brani štet ljubezen žarno,
Tebi divji čut krotí.
Diva mila, Hela krasna,
Moje čuj molitve jek!
Dragotino mi pripelji
Tudi dnes na toti breg.“

In začenja se temneti,
Bakla že na stolpu sveti
Čez valovja šalni ples;
De popotnik se zaveda,
Ker plavaje žar zagleda
Takraj morja tmíni vmes.
Zdaj nakrat gromí deljava,
Morje kolno se vertí,
Svit zvezdiša tma zakrije
Blizo že vihar grozí.

Ponta na ravnino širo
Vleže noč se, neovirno
Plohe vrejo iz višin;
Zrak je hrup in žarni bliski,
Hrib visok in bregi nizki
Zagromijo vihre čin;
Rije piš nezmerne jame
Mračno v žrelo divjih vod,
Kakor pekla černo brezdno
Zije vožine prebrod.

„Joj, prejoj mi, strašni videz!
Vsmili bog se me Kronides,
Kaj prosila sim, gorjé!
Če so včuli me bogovi,
Divji če ga zdaj valovi
Medju sabo zlo verté!
Vajane na burke tice
Vse hitíjo spešno v beg,
Za vihar tesane barke
So pripete clo na breg.“

„Ah, nedvomno; o, gotovo;
Šmeli plava dnes nanovo,

Tira ga mogočni bog.
 Je s prisego mi ljubezni
 Snoč obljubil zmote trezni,
 Otme smert le teh nalog.
 Ah, znabiti, ravno, ravno
 Suče de ga vod vertín,
 De ga tira stermoglavo
 Brezdna v žrelo, v dno, v pogín.“

„Pont kovarni, tvoja barva
 Bila je izdajstva larva,
 Slično si zerkalu stal;
 Je valovje mir ti bilo,
 V lono zlobno ga mamilo,
 Golufije ni spoznal.
 Zdaj pa sredi groze tvoje,
 Kjer vernitbi je zapah,
 Butiš mu na plašno glavo
 Pogubitja vsaki strah.“

In viharja rase sila,
 Val na val iz tmine krila
 Dviga se ko hrib na hrib;
 Krog je pena, barke tudi
 Hrastove, železne grudi,
 Zmane tak orjaški kip.
 Vetra piš ugasne baklo,
 Ki je pot presvitala;
 Groza je valovje morja,
 Strah in groza brežna tma.

Žarno kliče Afrodito,
 Nej tolaži burko vito,
 Nej pomiri serd valov;
 Žgati krasni dar obeta
 Vetru in bogovam sveta,
 Bika zlatih clo rogov.
 Moli duhe vse nižave,
 Prosi boge vsih višín,
 De bi vlili lek tolažbe
 Morja strašni na vertín.

„Pusti, pusti hišo svojo,
 Čuj molitvo pristno mojo,
 Blažena Levkotea!
 Radno te mornar zagleda,
 Ker grozí mu v burju beda,
 Hipno ti tolažiš ga.

Pajčolan podaj mu sveti,
 Ki je skrivno tkan in tak,
 De je kter se ga dotakne
 Rešen iz viharja vsak.“

Zdaj se divja burka vmiri,
 Blesk izhod prikazan širi,
 Sončna vprega dirja v skok.
 Čisto tiho tir navadni
 Teče morje v strugi hladni,
 Jasno sveti cel oblok.
 Rahlo pluskajo valovi
 Na obrežja skalni zid,
 In priženejo igraje,
 Mertvo truplo v kraj na vid.

On je, on je! — Mertev tudi
 Svoje vmere ne zamudi,
 Hero hipno ga spozná.
 Tožbe, javka ne izreče,
 Solza iz očes ne teče,
 Stermo, muto gleda ga.
 Brez utehe v pusto nižo
 Togo vpira svoj pogled,
 Sklepa bistro živi plamen
 Ji obraz pobarva bled.

„Da! vas čutim, sile stroge!
 Ojstro krute vse naloge
 Speljete do zadnih pik.
 Žitje res mi steče kmalo,
 Pa dovolj je sreč mi dalo,
 Bil je moj nebes dotik.
 Tvojiga svetiša živa
 Bila sim prerokinja,
 Tebi v dar se zdaj posvetim,
 Slave svitla Venera!“

Ferfolečih gub obleke
 Se iz viš prekucne v reke,
 Helespontu divji v tok.
 In vertečiga se plesa
 Nese dalj cbá telesa
 Mirno v strugi morski bog.
 Plena polno zadovoljen
 Spe naprej navadni tir,
 Nevsušlive ter iz urne
 Puha slap, ki teče zmir.

Diva tujka.

(Schiller.)

Pastirjem prostim tihe niže
 Prikaže vsako se spomlad,
 Doné ko tičkov perve viže,
 Divica krasna, upa slad.

Ni bila v dolu tem rojena,
 Ni vedlo se, od kod ne kam,
 Je tenja clo sledú zgubljena,
 Ko spela je naprej drugam.

Je bliža nje blaživna bila,
 Budila je sočut in mik,
 Mogočna pa kraljeva sila
 Zabrani vsim prebližni tik.

Donesla je cvetlice in sadja,
 Dozrelih zraku v drugimu.
 Kjer višjih sreč gradjan se nadja,
 In slajšiga je dom stanú.

Je dala vsim poklon slopeči,
 Tu cvetlico, tam sad in plod,
 Mladenč, možak, sivor medleči,
 Osrečen bil je splošni rod.

Prijazno vse je prejemala
 Nar slajši pak ljubeči par,
 Blagosti cvet je temu dala,
 Nebeško slast v očitni dar.

R o m a r.

(Schiller.)

V zdetju dobe svoje kratke
 Sim se bil na pot podal,
 Clo mladosti igre sladke
 Vse v nemar pustiti znal.

Dedovino, cvet imetja,
 V nadi vse sim vergel tje,
 O palčini lahki zdetja
 Dalej spel sim čiste sle.

Pot je čut živahni terjal,
 Vero žarno v mračni klie :
 V istok boš korak namerjal,
 Hodi urno pazbe vštric!

Boš zadel na zlatne vrata,
 Odpri te in stopi not,
 Zemska tam ti bo pojata
 Hiša stalna, čista zmot.

Jutro, dan in večer mine,
 Nikda mirno nisim stal,
 Mi zaved v občut ne šine,
 Česar idši sim iskal.

Hribi so napotja bili,
 Terjale so reke skok,
 Puhnem clo čez brezdno v sili,
 Zidam most čez divji tok.

Dojdem vode do šumeče,
 Ki v izhod je derla tje;
 Se nadjavši večji sreče,
 Vanjo koj prekucnem se.

Žene morske do širine
Me igranje vlag naprej;
Spredej delja, zgor višine,
Bližji nisim cilju zdej.

Je deljava prevelika,
Mosta tje, ga ne poznam;
Tal nebó se ne dotika,
Nikda kar je tu, ni tam.

Tekla, glas iz groba.

(Schiller.)

Kje de sim, kam sim se obrnila,
Moja ker je tenja ti prešla?
Nisim ja namembe dopolnila,
Nisim čut ljubezni bila vsa?

Prašaš mar po slavcu dobe hladne,
Radost ki ti bil je z vižami,
V mičnim teku godine pomladne?
Mine čas, in pevca več ga ní.

Našla al sim njega in zgubljene?
Da, veruj! zedinjeno je vse,
Tam kjer se ne loči kar se sklene,
Kjer je solz, kjer tuge sverha je.

Ondi boš i ti nas najdel tudi,
Če ljubav je tvoja slični zor,
Krivda tud očeta tam ne grudi,
Ne dospè ga več krvavi vmor.

Vidi zdaj, de ni le prazna vera,
Ker vertil je v zvezde čut in mar;
Kakor daš, ti slična dojde mera,
Blesk veruj, in svitlo bo ti dar.

Zvesti so višave vsi obeti,
Spolni se objuba vernih mnenj;
Mračno zna se to al uno zdeti,
Um visok je tudi v igri tenj.

Zmage pir.

(Schiller.)

Priamu je grad porušen,
 Ilion posip in prah,
 Greški trop otet, preskušen,
 Zmag vesel, nasprotnim strah,
 Združen ves je na širokim
 Helespontu, brega vprek,
 De domú si po visokim
 Zbere morju varni tek.
 Zaigrajte pesmi sladke!
 Iz nevkrotnih bojnih zmot
 Je domú obernen brod,
 Spemo v svojo ceste gladke.

Rajdi v dolgi roke vije
 Truma žalnih trojskih žen,
 Kruto pers okrožje bije,
 Gled so solze, gerla stenj.
 Se pridruži vrisku vuge
 Žalovavni britki glas,
 Čez osebne lastne tuge,
 Ter uničen mesta kras.
 Zdrav ostani dom preblagi!
 Sladkiga od kraja proč
 Tira nas ostudna moč,
 Srečni, da! so mertvi dragi!

In bogovam kroga vsiga
 Kalha vpali dični žar,
 Paladi, ki mesta dviga,
 In jih ruši, prvi dar;
 Ter Neptunu, ki deržave
 Z morskim pasam tik obdá,
 In Kronidu gromne slave,
 Ki Egido stresti zná.
 Brig je sverha, vse dognano,
 Tak pri koncu ljuti spor,
 Je razločen divji bor,
 Mesto srepe je razdjano.

Agamemnon, verh vojaštva,
 Ceni ride, briga zgol,
 Ki so prišle, cvet junaštva,
 Z njim nekdá v Skamandra dol;

Tuge čern oblak napade
 Ojstro čelo kralju zdaj,
 Pripeljane lés armade
 Gre le malokter nazaj.
 Sladke pesmi poj veselo,
 Ki objame svoje spet,
 Kim še čut je slasti vnet,
 Pičlo bo se takih šteló.

Pa ne bodo radovali
 Vsi povratka se domá,
 Znajo priti kimu žali,
 Smert ga clo zadeti zna.
 „Da! otet na vojski gromni
 Včasih je izdajstva plèn!“
 Tak svareč Ulis opomni,
 Po Minervi k tem zbužen.
 Srečen mož, kim zvesta žena
 Krivde varje snažni dom,
 Žensko zviže strasti zlom,
 Rajska sterd ji je premena.

Milke zopet priborjene
 Veselí Atrid se v tem,
 Berstja čut nebrojno žene,
 Sled objema je objem.
 Zlobe čin se v prah razpade,
 Spè za greham kazen koj,
 Ker iz viš Kronides dade
 Le pravici čverst obstoj.
 Hudodelstvo v kari mine,
 Verolomstvu dá Kronid
 Groze pust gorjup izid,
 On pravedno vse prešine.

Sreče sinu se spodobi,
 Pravi Ajas, lokričan,
 De vladavnih diko trobi,
 Ker zastonj mu venc je dan.
 Povernitba so le sanje,
 Nikdo ni za pravo vnet,
 Tak Patroklos pokopanje,
 In Tersites je otet.
 Ker prigoda svojo vganja,
 Slepo kot ponočni sanj,
 Vriska nej, dokler je zanj,
 Tisti kimu cvet naklanja.

Vniči boj nar boljše gromni,
 Tebe, Grecje čast in slad,
 Nej se vsak prihodnih spomni,
 Bil si v bitvi zmage grad.
 Ker brodovje je gorelo,
 Stal si Grekam čversti bran,
 V prid pa zvitim steče delo,
 Njemu bil je dar spoznan.

Pokoj prahu tvômu bodi,
 Zmel te ni sovražnih čert,
 Ajaks je Ajaksa smert,
 Perve jeza v pad zavodi.

Zdaj natoči v čast očeta
 Vina mlad Neoptolem:
 Oče, tvoja sreča šteta
 Bodi perva svetu vsem.
 Blagotin živetja tega
 Slava je naj višji cvet,
 Vse premine, hira, bega,
 Njeni žar je vedno vnet.

Tvoje činbe bodo znane
 Svetu v pesmah krogoma,
 Živih sreča prenehá,
 Mertvim slava zmir ostane.

Ker premagan mož ne sluje,
 Nikdo vanj ne vprè očes,
 Meni v misli Hektor snuje,
 Diomed izreče vmes;
 On za doma blesk in prava
 Je končal koristne dní; —
 Nej le zmago večji slava,
 Njega lepši cilj časti.

Za domače ki svetiša,
 Se borivši, spē v pogin,
 Čet sovražnih tudi sin
 Ga pravedno v diki viša.

Vinopivec, Nestor slavni,
 Godin star devetdeset,
 Hekubi, jetnici glavni,
 Kupo dá, veselja vnet:
 Sprazni! pij ga! sladko srago!
 In pozabi britki bol,
 Pivo to je čudno, blago,
 Lek ti bodi, balzam zgol.

Sprazni, daj! presladko srago,
 Potolaži britki bol,
 Balzam pitje to je zgol,
 Čudno krepko, žarno blago.

Tudi Niobe, nebeškim
 Tarča bivši zlih pušic,
 Je užila v bolu težkim
 Kapljo grozdja, dar pšeníc.
 Dokler vir ta žitja peni
 Sladko se ob ustnicah,
 Se v tolažbe slast premeni
 Brige zdih, kukavni ah.
 Ker ta slad življenja peni
 Tik se roba ustnice,
 Grenka tuga, beda ste
 Lete v toku potopljeni.

In nadušenja plameča
 Dvigne se Kasandra zdaj,
 Barke v kerini plah stoječa
 Gleda v žaru doma kraj.
 Dim je, reče, vse posvetno
 Kakor para zračni ples,
 Zgine čversto, slavno, zdetno,
 Stalen je le strop nebes.
 Konja, konjka zlo dohiti,
 Brodu žuga val in meč,
 Jutro ni mogoče več,
 Dajte dnes nam srečnim biti!

Moč dane besede.

(Schiller.)

Nemško za krono boril je nekda se Ludovik parski
 Z Avstrije knezam, oba klicana bivši na tron.
 Bojna nezgoda je clo premagati unimu dala,
 Mlajšiga Fridriha v pest pahnula unimu je.
 S tronam izkupi se ta, besedo protivniku davši,
 De bo prihodnoma zanj sukal, ak treba bo, meč.
 Dane obljube leté speljati ne more v slobodi,
 On se poverne tedaj v ječo sovražnika sam.
 Ganjen objame ga ta, premeni v prijatla se hipno,
 Brata sta bila naprej, jedla in spavala skup.
 Isti obema je dom, in slični obema opravki,
 V tem ko v armadah še serd vodje in trume delí.
 Ludvik bojuje se s tem, kih vodniku varstvo izroči
 Lastnih bavarskih dežel, lastno imetje in dom.
 „Čudna, pa istina je; so dali po listih mi znati!“
 Pontifex reče zavzet, zvedel ko bil je prigod.

Deklice tuga.

(Schiller.)

Šumari hrastovje, oblaki leté,
 Prevdarja deklina ob reki sedé;
 Bobnijo valovi na moč, na moč,
 In ona zdihuje v pomračeno noč,
 Vertí se ji v sercu viharno:

Sercé je oterpnulo, prazen ji svet,
 Za želje nikake občut ji ni vnet.
 „Pokliči otroka svetnica nazaj,
 Dovolj uživala posvetni sim raj,
 Živela, ljubila sim žarno.“

Zastonj ti perejo solzice obraz,
 Žaloba ne zdrami merliča ti včas;
 Izreci mi, kaj ti ozdravi sercé
 Po zgubi ljubezni, po takim gorjé?
 To bom ti, svetnica ja, dala!

„Nej brizga, nej teče mi solza zastonj,
 Te želje brez prida nej segajo ponj!
 Edino hladilo za žalosti žar,
 Ko zmane ljubezen nezgode vihar,
 Je muke in tuge le žala.“

I d e a l i.

(Schiller.)

Nevesto speš me zapustiti
 S prijetno družbo svojo vso,
 Se s tugam ko z veseljem skriti
 Minljivosti v nečutno tmo?
 Te v begu nič, kar nič ne vstavi,
 Mladosti moje zlati čas?
 Zastonj! valovje tvoje plavi
 V pozablenje življenja kras.

Pogasnule so jasne zvezde,
 Sijale ki so v mladi pot,
 Dozdevki sploh, zaúpa mezde,
 So bili sanj, nasledki zmot;
 Prekrasen sad, ki komaj cvesti
 Začel je bil, razperši v prah;
 Veselja in sadú namesti
 Me stiska zle resnice strah.

Z ogradam svôm nazóčno vlada,
 Osenčen mi je zvezan duh,
 Stvaritva misli v zlo propada,
 Naklepa čin razide v puh.
 Na bitnosti prešla je vera,
 Ki sanje so zbudile jih,
 Sovražni je resnici bera,
 Kar upanja je bilo dih.

Kot kip je svoj ljubezni žarne
 Pigmalion nekdam objel,
 In želje ta prilično parne
 Živeti je na mah začel;
 Tak moje so ljubezni rame
 Stvari obraz ovile clo,
 In dihati nečutni jame,
 Poverne mi zelenje to.

Se prebudí sočutno kamen
 Sosebni žar ga tak navdá,
 De mojega živetja plamen
 Do sredine rečí spozná;

Oživi mi drrevó in cvetka,
 Napev mi je potoka zvek,
 Neživo od stvari začetka
 Da glasu môm prijazni jek.

Je mikalo pohlepno, silno
 Mi žarni čut, stopiti v svit,
 S krepostjo vso, istin ozbilno,
 V namere, čin, govor očit.
 Okrožje djanj je neizmerno,
 Ko skrito je v ciménju še,
 Kak pičlo se razvije verno,
 To malo kak priprosto vse!

Nevažniga kot raz izvirka
 Žubori slab neznatni mok,
 Potem krepak iz vod nabirka
 Se dvigne v moč dereči tok;
 Grozé mu krog in krog pečovja,
 Skaline, breg in gojzd nasprot,
 On pa derví naprej brodovja,
 Zmagavno vso previhra pot.

Mladeneč tak, navdan poguma,
 Koló leteče iz višín,
 Ne od skerbí zavert ne uma,
 V življenja se spustí vertín.
 Do višnjeve nebes višave
 Prenaša ga namer zalet,
 Visosti ni, je ni deljave,
 De bi ne bla mu želj predmet.

Veselo se naprej podaja,
 Vse brez over, zaderžka ni,
 Kak radostno pajdaštvo raja,
 Svoj zračni ples mu krog vertí!
 Ljubezen s cveticam puhtečim,
 Z vezilmi sreče vsa blagost,
 Ter slava z venci zvezd blešečim,
 Resnice blesk omračja prost.

Pa žalibog! že v sredi ceste
 Mi zgine družba v dvomni mrak;
 Stopinje proč vertí nezvesta,
 Me zapustí pajdaštva vsak.
 Zbeží ko pih prešerna sreča,
 Poduka hlep ni pogašen,

In senca dvomb je vedno več,
Resnice svit ji zderkne v plen.

Dotakne se sopuha slave
Pretres, ta sanj je hipno zmet,
Ljubezni tenj in zdenj veljave
Premeni v nič trenutja let.
Le manj in manj se bistva cenjo,
Pretí mi krog trohlivi trup;
Le kaskada neznatno tenjo
Mi verže še na cesto up.

Od vriska šumne družbe cele
Tik mene kdo je zvesto stal?
Kdo mi budil kreposti vele,
Opreti me naprej bo znal?
Le ti, ki rane vse ozdraviš,
Prijateljstva hladivni dih,
Svepavno ki v obstoj popraviš,
In tažba si bolesti vsih.

In ti ki rad se ji pridruži,
Ki v sercu želj vihar krotí,
Marlivi čin, ki sverhi služi,
Le rahlo spè, nikdar drobí;
Ki večnosti k poslopju glasnim
Za peskam res lé pesk podá,
Pa zbrisati dolgovam časnim
Minute, tedne leta zná.

Vitez Togenburski.

(Schiller.)

„Kakor sestra ljubi brata,
 „Tako ljubim vas,
 „Up na več je ur potrata,
 „Steče v kvar vam čas.
 „Priti v grad pokojno znaste,
 „Spet oditi tak;
 „Kar čez to spoznati daste,
 „Prazen bo ta znak.“

On si čuto k sercu vzame,
 Loči urno se,
 Silno, žarno jo objame,
 Se na konja spnè.
 Skliče skup na mah vojake
 Švajca iz gradiš,
 K svetim grobu vpre korake,
 Na opersju križ.

Tam zversté se del blišave
 Mu v slovesni klic,
 Vedno kopje hrabre glave
 Bliska vragu vštric.
 Groza strašna Muzulmana
 Togenburg je zdej,
 Tode serca britka rana
 Hujši žge ko prej.

Preterpí de leto steče,
 Dalj ne more več,
 Mir se mu verniti neče,
 Gre od vojske preč;
 Brod na bregu Jope najde,
 S tem domu veslá;
 Prehití okrajín rajde,
 K njej se v grad podá.

Terka rahlo kljuko domno,
 Željen vesti zlo,
 Pa z besedo tako gromno
 Se na terk odpró:
 „V samostanu je iskana,
 „Družnica nebes,
 „Bivši včerej Bogu vdana,
 „Stvar je sveta dnes.“

To izvedši iz okrožja
 Svojstva zgine koj,
 Se ne vtika v čin orožja,
 Zopern mu je boj.
 Grad zapusti svoj brez mude,
 Ljudstvu clo neznan,
 Trupla ker pokriva ude
 Kute rašni stan.

Naredí si bajto borno
 Kraja blizo tam,
 Kjer gorice lego gorno
 Kinči nunski hram;
 Jutra od zazora pazi
 Do večernih tmin,
 Britko tugo na obrazi,
 Žalovanja sin.

Gleda kloštra zide sive
 Brez prenehanja,
 Okno svoje mile dive,
 Škrip de čuti da;
 De v obok se ona sloni,
 Videnju v korist,
 In se rahlo v dol prikloni,
 Angel rajsko čist.

On potem veselo vleže
 Se vtolažen clo,
 Upajoč de nove preže
 Jutro plodno bo.
 Pazi dnove mesce tako,
 Pazi mnogo let,
 Zatiraje tožbo vsako,
 Škripu okna vnet.

De na okno se nasloni,
 Videnju v korist,
 Ter se rahlo v dol prikloni,
 Angel rajsko čist.
 Mertvo truplo jutro neko
 Gleda v klošter tje,
 Okno milke dola preko
 Pazi marno še.

Nadoveska pogrebna.

(Schiller.)

Tam sedi na plahti strogo,
 Clo po koncu je
 Kakor bil je, zdel se mnogo,
 Ker je dihal še.

Tode kje krepost je dlana,
 Kje je glave kim,
 Gnala ki moči navdana
 V zrak je pipe dim?

Kje svitloba je očesa,
 Ki košute sled
 Našla v listju je drevesa
 Koj na prvi gled?

Kje korak je tisti zmožni
 V gazenju snegá?
 Bolj ko jelen dvajsetrožni,
 Al ko lis gorá?

Čverste kite, ki samojstro
 Zakrivijo v lok,
 So življenja pšico ojstro
 Spustile iz rok.

Šel je v srečnejši dežele,
 Več ni zime tam,
 Lehe ploda so vesele,
 Ki se vseje sam.

Živo tičev je germovje,
 Poln je gojzd zverin,
 Ribovito rek valovje,
 Cvet je vsaki čin.

Z duhmi vživa tam dišave,
 Nam prepusti mar,
 De se splete venc mu slave,
 Del njegovih dar.

Davke donesite zadne,
Pojte žalni glas,
Se položi v lege hladne,
Kar je njemu kras.

Skira ojstra gre pod glavo,
Prav jo je vertil,
K tej medveda stegno pravo,
Pot bo zlo se vil.

Tudi nož nabrušen močno,
Ki sovražnih buč
Loči čop in kožo ročno,
Žitja vpilhne luč;

Zraven barve žlahne baže
Dajte v pest mu več,
De se krepko z njo namaže,
Zderkne tje rudeč.

Ideal in življenje.

(Schiller.)

Vedno čist, prijazen, brez ovrenja,
 Blaženim unkraj življenja
 Teče zmir enak zefirni čas.
 Menja ta, poginejo rodovi,
 Cvetja ne pogrešajo bogovi,
 Sličen zmir jim je živetja kras.
 Vžitja tu, al tam po zgubah prida,
 Nam pušen mučiven je izbor;
 Višjiga le čelo Uranida
 Je obéh zedinjen zor.

Al ni pota v tiste gor višave?
 Dozori de sadje slave,
 Al je nuja, cvetje de gre v kvar?
 Lune ker se gorna stran zasveti,
 Mora tej nasprotno noč objeti?
 Ves oblon al ni blešeč nikdar?
 Tudi, da! iz časnosti ograde
 Pelje pot višave do nebes,
 Kiga hot po zdajnim ne napade,
 Ne ovrè ga časa vez.

Slični de že tuki ste bogovam,
 Prosti vsim nasprot okovam,
 Varite se ploda zemskih lég!
 Vid njegov vam clo zadosti bodi,
 Vžitka slast, in kar je scer po godi,
 Plača koj pohota urni bég.
 Stiks celó, se vivši deveterno,
 Vderžal bi ne bil Prozerpine;
 Jabuk sne, in hipno za nezmerno
 Dobo Orku vdana je.

Truplo le oblasti žertva bode,
 Prede ki nam klonč osode;
 Prost pa stiska, sile, časnih muh, —
 Ta mu je prirojena narava, —
 Drug visocih, po svitlobi plava,
 Med bogovmi božja slika duh.
 Ak vam hot je, plavati enako,
 Bacite začasni strah od vas,
 Dvignite iz djanskiga se jako
 V idealne vlade kras.

Rešite de grenkiga spomina
 Prešnih dob se želj in čina,
 Za seboj podrite vsaki most.
 Čmerno ne žaluj po domu zdenje,
 Ceste vse ki peljejo v življenje,
 Grejo v mrak zagrobni, tmine gost.
 Molku večnim dajte kar ste bili,
 Kar želeli, s tistim kar ste zdaj;
 Zabljenja v temoti srečni, mili,
 Prešno zgini vekomaj.

Bol opomb nikakih ne ognusi
 Vam zavetja, pšic ne brusi
 Skerb, ne kes, ne britkih solz pretok.
 Brižnih stisk so v tim svetišu prosti
 Vsih nadlog, mučivnih ter dolžnosti,
 Tiha sta telesa jok in stok.
 Sužni tam po koncu mirno hodi,
 Prešnih spon ga ne opomni nič,
 Tud Erinji vzet iz roke bodi
 Grešnika zadevni bič.

Omlajèn, clo brez posvetne proge,
 Poln lepot, kreposti mnoge,
 Plava tam človeštva rajski kip;
 Slično kot njegove so prikazni
 Stiksa tik blešele v snagi razni,
 Vse milote, vsiga krasa šip;
 Prej ko je v nestalnim sarkofagi
 Našel svoj začasni perhli stan.
 Dvom ker je v življenju še na vagi,
 Tam je venc pobedi že spoznan.

Ne de bi nalog odrešel člene,
 Krepil de bi truda lene,
 Venec tu vam blesketa dišeč.
 Silnoma, ko kita v miru biva,
 Tira vas življenje v tok preлива,
 Časa ples vas vije v beg dereč.
 Kadar vam poguma perutnica
 Omaguje vidši tmo závér,
 Vam krasot pokaže se gorica,
 Cilj zadet je vsih namér.

Kjer se bor za vlast, za brambo vije,
 Ta in un se čversto bije,
 Na tečajju slave, prida, dik;
 Smelo nej razruši se na sili,

Voz čez voz borivno rogovili,
 V dirku vse nej vihra brezdna tik.
 Le pogum izverstni dar doseže,
 Ki nasprot ga kaže hipodrom;
 Jak osod perute v prid poveže,
 Slabi vre v pogubo, v lom.

Bitja tok, šumí ki tu z valovjem
 Dalej med skalinam, rovjem,
 Rahlo, mirno, ravno teče tam
 Po lepoti senčniga okrožja,
 Na obalih kaže slika božja
 Zore zlate, Hespera se nam.
 Združeni vzajemni po ljubezni,
 Sličnih men, pravici vsak sledeč,
 So občutki tukej zmote trezni,
 In nasprotnih clo ni več.

Ker podobo neživečim dati,
 Čute iz osnov zazvati,
 Djanja žejn se žarni duh zbudí,
 Tam se nej napenja truda žila,
 Gleda nej namembe stalna sila,
 Vžuga de overke bivnosti.
 Trudu le ki pridno dalej snuje,
 Se odprè resnice skrivni vir;
 Mramor mah osorni jekla kuje,
 Gruča prej, je lišp za pir.

Dvignite v okrožje se lepote,
 Zgine koj mamilo zmote,
 Pade s tem, kar mu je lastno, v prah.
 Mučno ne gromadam izruvana,
 Tenka, lahka, mika vsa navdana,
 Stopi v svit oblika vam na mah.
 Vse boritve, dvombe prenehajo,
 Svesti ste gotoviga si zmag;
 Tenje zmot zazreti se ne dajo,
 Cvet je vse, blišoba snag.

Ko ste tik postave visokosti
 Z djanjem rok in volj slabosti
 Sveto ker ugleda praha sin,
 Zvije strah v odsvitu nej resnice
 Mu krepost, pred idealam lice
 Plašno skrivaj osramoten čin.
 Nikdo ni dospel še te namene,
 Čez prepad nezmerni, strašni ta

Mosta ni, brodovje čez ne žene,
Sidro clo ne najde dna.

Otmite pa čuta iz ograde
Se v slobodo višje nade,
Straha vsa prikazen zgine vam;
Brezdno bo se zdajci napolnilo,
Zbudite v oserčju želj kormilo,
Duh vam koj krasote pride sam.
Ojstro le postave spona reže
Sužniga, ki glupo jo čertí;
Proč upor! in glej, te več ne veže,
Jenja vez ki te teší.

Kadar muk terpinči množstvo kužno,
Ko strupenih brani tužno
Vpikov kačnih se Laókoón,
Nej razljuti človek se, i v nebo
Pomoči naznanja nej potrebo,
Serca nej vam stiska britki don!
Tužni glas narave nej premaga,
Trepeta oserčja jedro nej,
Svetiga sočutja rajska snaga
Misli vam napolni zdej.

Unkraj pa v jasnejših verstah zraka,
Kjer oblik je čista vsaka,
Ne grozí vihar nadloge več;
Tam britkost oserčja ne dohiti,
Muke ni, ni sila solze liti,
Le za blesk je duha vspeh goreč.
Mavrice kot lok pobarvan zalo
Na oblaku, sončnim svitu vprek,
Blesketa čez tuge zagrinjalo
Mir, pretekle brige lek.

Tlačen zlo, plašunu srečnim sluga,
Silovit, pa vsim poruga,
Je boríl Alcid se nekidan;
Hidro zvil je, čversto zmel leona,
Plane v čoln mertvaškiga zatona,
In je tam prijatlam spasni bran.
Brige vse, nazemne vse težave
Zavalí Junone britki čert
Mu na vrat, na vse kreposti glave,
Dokler bil ni v žaru stert. —

Pa potem posvetniga oprosten,
Splava viš, dosežb zadosten,
Pije gor čištejši zrak duhteč.
Noviga, izredniga plavanja
Radosten se dvigne; slika sanja
Zemskiga se niža več in več;
Ga obdajo harmonije neba
V domu zdaj blešečim Kronidá,
Boginja prijaznolična Heba
Mu natoči Nektara.

Skakon Haras.

(Körnerjeva.)

Je bila pokojna tihotna noč,
 Počasno le zarja se bliža,
 Zbuditi se bilo ni zemlji mogoč,
 Ko gibati jame se niža.
 Zasliši iz dola se hrup ko govor,
 Jahavnih kolop in orožja šumor,
 Iz gojzda pospešnih korakov
 Trop derzni pridirja vojšakov.

Naprej rogovili divjaška derhal,
 Veršenju viharja prilično,
 Na vspehanim konju od spreda je žgal
 Knez Haras umislen sebično.
 Ko strela derví, da! ko gonja za svet
 Po skrivnimu potu divjačine sled,
 Protivnika dnes de dohiti,
 Podjarmi terdnjavo znabiti.

Tak dirjajo v gojzdu po tmíni naprej,
 In jutra se zarja prikaže;
 Naznani s tim svítam pa smert se mu zdej,
 Nenadnoma kličejo straže.
 Iz tajniga skritja privihra namah,
 Nasprotnih dvobrojno več vitezu v strah,
 Zatrobijo v borbo roгови,
 Že bliskajo meči gotovi.

Ha! Kako bregovje odmeva pritisk
 Jeklenove darde na skite!
 So sulice treski, čelade so blisk,
 Pogina vse groze razvite.
 Življenje iz tisuča ran že kipí,
 Nikdo se ne meni za take rečí,
 Ne jeden se vmaknuti neče,
 Boritva za svobodo teče.

Harasovim zadnič omaga krepost,
 Mogoče ni dalej se bití,
 Je večina mertva, ostanki slabost,
 Protivni le bolj siloviti.
 Pa Haras junaški ko skala je terd,
 Iz gneče se vmakne, pajdaši ga serd,
 Veliko raz konj še jih treši,
 In tako pogina se reši.

Oberne ko strela po tmíni nazaj,
 Čez berde, doline in staje,
 Ne pazi v ti sili ne ceste ne graj,
 Tak pride v neznane mu kraje.
 Tik njega pritiska sovražnika šum,
 Globejši v gošavo ga tira pogum,
 Zagleda de hosta se zjasni,
 On dirjati v svitlo ne kasni.

Na enkrat ostenje stermeče spozná,
 Začuje v globini valove,
 Zavé se de Čopave stena je ta,
 Moleča čez brezdno rogove.
 Nasprot pa zagleda drevesnih iz viš
 Domačiga grada prijazniši bliš,
 Ko raja svitloba ta sije,
 In serce zaupno mu bije.

Se zdi mu, de žene ga siloma črez,
 Perut al balona pa nema,
 Globina čez petdeset sežnjev je vmes,
 Konj groze ihteči pojema;
 Ostrašen se vstavi, prevdar je zatert,
 Mu spredej ko zadej gotova je smert;
 Sovražnik pritiska, se množi,
 Na treh že stranéh ga okroži.

Dvomivši pogina sovražnih iz rok
 Al čaka, al voljno vanj skoči,
 Pogleda v prepada šumeči pretok,
 In stvarniku dušo izroči;
 Od zadej grozí mu že tikama vrag,
 Konj plašno se spenja, se vmika natrag;
 On zbode ga, čuti ta rane,
 In strašno v globóčino plane.

In glej! strahoviti ta skok je speljan,
 Otela ga božja je roka,
 Zadušen je konj bil, i v smerti končan,
 Skakon pa se reši iz toka;
 Junaško preplava valovje na mah,
 Obdajo ga hlapci, pojenja mu strah,
 Ko vidi po grozni se bedi
 Sedaj domovine na sredi.

Mahadö in Bajadera.

(Göthe.)

Mahadö vladar vesolni
 Prišel bil v šestikrat,
 Sličen nam de um si polni
 Z vedi naših muk in slad.
 Se poniža, tu stanuje,
 Si nakloni vug in klam,
 Dar in kvar de prav ju vsuje,
 Kaže vse de skusi sam.

In mesta ko točno pretehta vse kraje,
 Preceni poslopja, vse bajte in staje,
 Zvečer se upoti, de speši drugam.

Dalej gre, in glej, do reda
 Ravno zadnih dojde hiš,
 S krilam šarnim tu zagleda
 Hotnico, na licu bliš.
 „Zdravstvuj krasna!“ Hval primera!
 Čakaj, dojdem k tebi ja —
 „Kdo si, kaj si?“ Bajadéra,
 Je ljubezni hiša ta.

Se giba, se suče, mu cimbele bije,
 Prijazno, čarobno v okročju se vije,
 Se dvigne, se vkloni, mu venec podá.

Miga sladko mu do praga,
 Slajši v hišo, v izbo not:
 „Tujče krasno, bleska snaga
 Šinla koj ti bo nasprot.
 Trude v beg ti bom pregnala,
 Lajšala otiske nog,
 Želje vse spolniti znala
 Slasti, šale, dičnih slog.“

Marljivo se trudi o bolu ne bivšim,
 Smehljá se nebesčan prepričani v živšim,
 De čut mu naznanja iz kvarnih se prog.

Tirja dela huj tlačanske,
 Ona bolj vesela je,
 Hlimbe nje začetne djanske
 Kmalo so resnica vse.

Tak na cvetje rahlo, zorno
 Se prikaže naglo sad,
 Ak je serce vam pokorno,
 Deleč ni ljubezen zad.
 De pa globokejši deklino preskusi,
 Ojstrobo le hujši in hujši on brusi,
 Zdaj grozo izvoli in plamena čad.

Ji poljubi lice šarno,
 Ona čuti v jedru par,
 S tem je vjeta, zvita zarno,
 Pervikrat jo zgrabi mar;
 Zdiha v prahu britke stoke,
 Ne za slast, ne za obrest,
 Ud nikak, ne noge, roke,
 Um ji v glavi clo ni zvest.
 Naklonijo tako v prijetnimu tkanju,
 Te ure k veselim ponočnimu djanju
 Želeno zakritje pohotnici v pest.

Pozdno ta zaspi igraje,
 Zgodej spet se prebudi,
 Vidi gosta objemaje
 Mertev tik de nje leží.
 Dvigne glas, iz postlje plane,
 Klic in bud zastonj sta kar,
 Gibanja kostí zastane
 Nese družba že v požar.
 In ona ko sliši pogrebšine petja,
 Se gnjeti kričeča do mertvih zavetja;
 Kdo ti si? kaj hočeš? po kom ti je mar?

Tik merliča v prah telebi,
 Njeni javk prešine zrak:
 Moj suprug je ta v pogrebi,
 Htjem imeti ga natrag.
 Kaj de v prah bi se vernila
 Te osebe kras in moč?
 Moja sta, sta moja bila,
 Ah, gorjé! le eno noč!
 Zapojejo popi: Mi spravljamo stare
 Po pešanju dolgim v očistenja žare,
 In spravimo mlade ko mimo gredoč.

Te razjasni uk primera,
 Toti ni suprug ti bil,
 Ti si prosta Bajadéra,
 Zakon te še ni ovil.

Senca gre za truplam, vedi,
V mirno carstvo mertvih tje;
Tako možu žena sledi,
To dolžnost in slava je.
Žaluj mi, o trómba, nej zemlja odmeva!
Prejemite, bogi, koravdino dneva,
Mladenča iz plamena v radosti sle!

Tako kor vladarja Brama
Ji le množi zgube kvar,
In z razširjenim rokama
K mertvim plane ona v žar.
Krepko bog oživljen dvigne
Jo iz plamena na mah,
Diva z njim iz čada švigne,
Zapustivši ognja strah.
Raduje božanstvo se kajanja grešnih,
Poteza krivične iz madežev prešnih,
In dvigne v nebesa očistene rah.

Rožna vaza.

(Paride Zajotti.)

„Mirani rožno to posodo,
 Draga sestra, vsa je cvet,
 Dokler popki v krasu bodo,
 Čut mi žitja še je vnet.

Če pa mreti cvetje tisto
 Bi pričelo kaki dan,
 Živ dokaz ti bodi isto
 Moj de tek je dokončan.“

Tak Alonso z glasmi javnim,
 Ter se loči, urno gre,
 In Granate v polju ravnim
 Se za vero bije že.

V tem Elvira, slika žale,
 Mara polna dan in noč,
 Varje rožo dvombe, hvale,
 Upa, straha, na vso moč.

Lepo drevce, vse zeleno,
 Clo v lepoti prvih dní,
 Do veršiča razcveteno,
 Krasa svitlo, tam stoji.

Nekda pak ob uri pozni,
 Bila je viharna zlo,
 Vidi diva v muki grozni,
 De je v kvar zelenje šlo.

Kaki strah! — in groze kake
 So jo zville tisti čas!
 Pa spozna naslonbe jake
 Terdne vere, upa kras.

Prime rožo s čutam žarnim,
 Ki je le nebeški dar,
 Nese jo v ozidju varnim
 Cerkve hišne na oltar.

Sveta slika barve čiste,
Z ogrinjalam višnjevim,
Nas opomni dive iste,
Ki je spas rodila vsim.

Las rumenih spletke krasne
Tika svitlo bel zavoj,
Ne skrivaje glede jasne,
Snag izvirk, dobrot nebroj.

Tugo svojo prej naznanja,
Ki jo žarno v sercu sklí,
Ter molitvo žalovanja
V te besede zavertí:

„O Maria, cvetka snage
Iz ograde visočín,
Sveta mati borca zmage,
Tužnih mati teh dolín!

Ti zajokaš, take srage
Iz očes ti pritekó,
Kaplice de školjke drage
Slično jim ne bliskajo.

Se nasmeješ, koj nebesa,
Prej že lesk in dik obraz,
Tvóga v blesku se očesa
Dvignejo v podvojen kras.

Ktera muka, ti je znano,
Me primora k tebi zdaj,
Vse veselje, vsako rano
Ti oznanim toti v kraj.

Tu pod sveto tvojo streho
Najde moj otožni duh,
Tisto sladko zmir uteho,
Koje nema svetni puh.

Molim tiho! varuj drage,
Mati tužnih teh dolín,
O Maria, cvetka snage
Iz ograde visočín!“

Medju tem Alfonso vmira,
Britkih muk v oserčju zmet,
Duh perute že prostira,
Clo pripravljen je v odlet.

Iz višav divica zniža
Zdaj namah se v hodno pot,
Se junaku rahlo bliža,
Ki že plen je smertnih zmot.

Peča bela ji pokriva
Krasni blesk rumenih las,
Ogrinjalo barve biva
Višnjeve, in tak opas.

Vitez trudi se vmiraje,
Dvignuti do nje pogled,
Vidil de bi lica slaje
Dive došle njemu v sled.

In jo vidi, koj pogleda
Včin je hipno klonč razvil,
Zapusti ga vsaka beda,
Dvigne se in zdrav je bil.

Roža pa ki se je zdela
Suha, pusta, mertva že,
Se po novi bolj vesela,
Bolj gizdavo v cvetje gre.

Vernitva krížarja.

(Paride Zajotti.)

Zdelan konj, ki malo čuti
 Berzdo vojko in ostroge,
 Truden zlo po ježi kruti,
 Maja leno vgnane noge;
 Gosti v gojzd korake viža,
 Polnoči se ura bliža.

Sulico in sablo vleče
 Za seboj jahač ne ročni,
 Semtertje pregib ju meče,
 Nič ne pazi sin ponočni;
 Prepusti se s težo celo
 Vernim sedlu muto, smelo.

Je Ridolfo, ki je trope
 Spremil vojske svetoredne,
 Se poverne, de bi sope
 Materne sprejel posledne;
 Polno let petero biva,
 Kar ni zvedel, al je živa.

Lune žarki so zakriti,
 Zvezd ni sanj se zreti dalo,
 Kraji v tmin kolor zaviti,
 Hribi v mraka pogrinjalo
 Speši zlo borivec križa,
 Polnoči se ura bliža.

„Vstavi, čakaj! kam jo mahaš
 Dobe pozdne dalej tako,
 Že veliko pota jahaš,
 Hiše pak so v delji jako.
 Clo si spehan, glava tvoja
 Zdaj potrebna je pokoja.“

Čiga si, o slad besede,
 Nežni glas ljubezni čiste?

Ganeš me do serca srede,
 Kdo kreposti da ti iste?
 Sim te čul, se mi dozdeva,
 Blesku v prvim svôga dneva.

„Niži v spodni te doline
 Je pohišstvo môga mira,
 Kraju v tihim globočine
 Časniga ne čutiš dira.
 Malo gizde hiša ima:
 Dve cipresi, križ med njima.“

Glas mikavni, ki me vabi,
 Kamor hočeš, tje ti sledim,
 Pa je pusta, strah me grabi,
 Koča tvoja s tenjam bledim.
 Nedohodna svitu biva
 Tista noč, ki jo pokriva.

Pridi, daj! vojšak popotni,
 Zračne se ne boj oblike,
 Včini spanj so tam omotni,
 Koj zatrejo praha mike.
 Res de zore so počasne,
 Pa jih nikdar noč ne vgasne.

Čudno, čudno! glasi kaki?
 Kam peljaš me v zraku mutim?
 Slast si, strah mi zraven jaki,
 Vbežal bi, se v sponah čutim. —
 „Sledi klicu môga kima,
 Dve cipresi, križ med njima!“

Trideset sim let za tebe
 Vojskoval se, križ presveti!
 Še ti bližam razun sebe,
 Žarno te hitim objeti. —
 „Sva na mestu, le orožje
 Drevcu tem položi v znožje.“

„Tega ne! obet mi brani,
 Se orožja tu znebiti. —“
 „Da! obeti so mi znani,
 To pa mora se zgoditi.“
 Glavo vkloni v senco križa,
 Polnoči se ura bliža.

Kje sim? kdo je? suha rama
Stiska me na persi ledne. —
„Trudno dete, clo sva sama,
Sverha, glej! je zmote bedne.
Kličejo nej čete tvoje,
Več ne greš od majke svoje.“

Konj ki konjka več ne čuti,
Laglej prazni herbet nese,
Stisk ne brani v teži kruti,
K dirku v zadne čversto vprè se.
Sabla v kose se je skvarla,
Polnoči je ura vdarla.

S p o z n a n j e.

(Paride Zajotti.)

Kaj biješ mi serce, kaj išeš otožno?
 Poslovi vse upe v približanje rožno,
 Kdo bo za sočutje na zemlji ti vnet?
 Zapusti te sanje, ni nade ostanka,
 Pod soncam ne najdeš kar tužno ti manka,
 Pokoja si željno, in nema ga svet.

Sijavne kimere pretekle mladosti,
 Občutki kipeči, dozdevne kreposti,
 Prikazanja slave, ljubezni zaup;
 Izdihlej ta britki, pozdravje posledno,
 S pozabo zakrí vas ta hip in za vedno,
 Bežite iz misli, bežite vsi skup.

Zastor ko čarobni naposled opade,
 Premožnost nikaka zavetja ne dade,
 Nazočnosti kruto grozí mi naval.
 Zamiku poprejšnim izvito posilno,
 Vihare v prepade življenje ozbilno
 Serditiga morja, ki nema obal.

Samotno v prostoru nestalnoma tapa,
 Veslaje se trudi od slapa do slapa,
 Po luki gledaje, ki skrita je zdej.
 Da! bolji bi bilo, zverniti se v mrake,
 Končaje doveršiti vihranja take,
 Ko bloditi slično v tem krogu brez mej.

N e z á b i m e.

(Paride Zajotti.)

T a le cvetka, hlopna kletka,
 Ki posvetim ti jo, Nica,
 Je ljubezni, hlimbe trezni,
 Umna, žarna govorica.

Jutra rano trate plano
 Jo je zrelo še prevzetno,
 Blizo vodke tihe, krotke,
 Je duhtela clo prijetno.

Je hotliva sapa živa
 Nje sopuhe polovila,
 Ter je zori v zraku gori
 Jih smehljaje izročila.

Zdaj pa velo je pričelo
 Viti steblo ji počasno,
 In večera sapa ktera
 Vpihne clo živetje krasno.

Tak bo vmerla; de bi sterla
 V lonu tvôm jo zgodba taka!
 Slajši zdenje, ko življenje,
 Bila bi ji smert enaka.

Korinska nevesta.

(Göthe.)

Iz Atena do Korinta pride
 Mladi nek, še v mestu tem neznan,
 Upajoč de se s prijatli snide,
 Gostobot je rodama vpeljan.
 Iz detinskih let
 Rodu tem je zet
 Unih sin, in splošno tako zvan.

Kdo ve scer, al mu prijazni bojo,
 Ako ne prikupi drago se?
 On pagan je še z družino svojo,
 Tem pa že keršanstvo lastno je.
 Ko se menja glav
 Zdenje, bo ljubav
 Huskana, dokler se ne zatre.

Bila je v pokoju hiša cela,
 Mati to al uno še ravná,
 Sprejme gosta vidno zlo vesela,
 Spavnico v prekrasno ga peljá.
 Hran in vina vse
 Kmalo polno je,
 Gre potem; prej lahko noč mu dá.

Došlimu se vžitka ne poljubi,
 Sla se mu do pitja ne zbudí;
 Misel clo do hran se v trudu zgubi,
 V postlji le oblečen posloní.
 Drema skor je blag,
 Ko čez izbni prag
 Čuden gost mu v izbo prihití.

Lampe v svitu dvomnim on zagleda,
 Majati se v izbo deklico,
 V belo je zavita, v licu bleđa,
 Šapel zlat in čern razlika jo.
 Vidši tujca tam
 Splaši se, i v znam
 Stegne v zrak osupnena rokó.

Sim tedaj ti hiši tujka, reče,
 Čula de od gosta nisim še?
 Skrivno tak to bivanje mi teče!
 Zdaj pa tu sramota vije me.
 Ti le mirno spi
 Tam na postelji,
 Urno jes odtod obernem se.

Stoj divica! so njegovi zvuki,
 Medju tem ko plane raz blazin,
 Baha plod in Cerere sta tuki,
 Amorjev doneseš ti mi čin.
 Straha bleda si,
 Naglo sledi mi,
 Vkusiva nar slajši dar višín.

Stoj mladenč, od mene proč se vstavi,
 Sluhu ja se radosti ne vdam,
 Zadni sklep, speljan po tužni glavi
 Materni, je vtisnen knigi tam;
 Bil ji je obet:
 Hčere perve cvet
 Pahnuti do smerti v kloštra hram.

Roj bogov poprejšnih, raznošarni,
 Hipoma iz doma se zgubi.
 Eden zdaj, edini, samši stvarni,
 Zraven sin na križu se časti;
 Vidil žertve boš,
 Ne živade množ,
 Žertve zmot, človeško drago kri.

Pazi on, pretehta vse besede,
 Duhu svôm ne vjide slovka kar.
 Ta tedaj, ki mene tik se vede,
 Bila je namenjena mi stvar?
 Moja bodi le,
 Starši nama že
 Blagoslov naklonili so v dar.

Ne dobiš ti mene, duša drage,
 Suprugo ti sestro mlajši vem,
 V tem ko me terpinči britka sraga,
 Spomni te na mene nje objem;
 Name, ki ti s tó
 Dobo dam slovó,
 Skriti ker se v zemljo kmalo grem.

Ne, nikar! pri luči tej prisežem,
 Zákona ugoden mi je bog,
 Danih mi obljub te ne odvežem,
 Z mano greš družine moje v krog.
 Združi se z menoj,
 Hítiva necoj
 Vživati ljubezen; proč odlog!

Znamenja premenita zvestobe,
 Ona mu verigo zlato dá,
 Kupo ji ponudi on, svitlobe
 Krasne tak, de biser kup veljá.
 Reče ona: to
 Ništa mi je clo,
 Čopek las je tvojih meni sla.

Bližni v zvon polnočna ura terka,
 Zdi se mu, de zlo ji všečna je,
 Vsa pohlep temotno vino serka,
 Ustnici dve blede kupi vprè;
 Hran in hleba pa,
 In kar scer ji da,
 Vzela ni nar manjši mervice.

Kupico mladenču je podala,
 Ki natok je scer pohotno pil,
 Želja pak je njega k slasti gnala,
 Žar je ves, in plam, in sila bil.
 Diva brani se,
 On nadležen je,
 In v izid je solze v postlji lil.

Ona zdaj do njega rekši plane:
 Kako žal mi je de ti terpís!
 Tode strah ti hipno serce zmane,
 Ak dospesh kar strastnoma želíš.
 Bela je ko sneg,
 Led pa prek in prek,
 Ljubica ki v meni jo dobiš.

Krepko jo sedaj mladenč objame,
 Strast je ves, pohlep, žerjavca kar:
 Upaj, čut na mojim tvoj se vname,
 Tudi ak si groba studni dar.
 Strasti živ iztok
 Sledi cmek na cmok:
 Se ne vžgeš, ko čutiš de sim žar?

Bolj in bolj pohot ju jako tare,
 Teče solz obilno v žarno strast,
 Ona ust njegovih serka žare,
 Zlo obá zahteva stiska past.
 Čut njegov ji kri
 Vpali de kipí,
 Serce pak obliki tej ni last.

Medju tem na mostožu prelazi
 Mati vse, pogleda vsaki kot,
 Blizo vrat se vstavi, ker zapazi,
 De se don razlega čudni not:
 Slasti, vuge glas,
 Objemanj izraz,
 Stoka sop, ljubezni živ razmot.

Postojí tik praga, se ne gane,
 Treba je prepričbe nar poprej; --
 Čuj prisege uzajemno dane,
 Stenja zvek, ter stoki, zdih poznej!
 Je petelin pel,
 Jutro pa objel
 Bom te spet, de prideš, to le glej!

Mati zdaj s porugo več ne čaka,
 Nagloma ključavnico odprè:
 Domu v tem tedaj je lajdra taka,
 De na mah dovoli tujcu vse!
 Stopi v izbo s tem,
 Vidi še objem,
 In spozná, — nje lastna hčer de je.

In mladenč prenaglici v začetni
 Misli jo zakriti v gost ovoj,
 V pajčolan, pod svilen kolter gmetni;
 Ona se razvije sama koj.
 Tikama na zid
 Dvigne — strašen vid!
 Dolga se na koltru v ravni stoj.

Mati, mati, votli glas izdaja,
 Tudi to zavirate mi noč,
 Plašite iz topliga me kraja,
 Mi v obup le dana je ta moč?
 Vam ni vpehan čert,
 De v mertvaški pert,
 Zgodni v grob de vergli ste me proč?

Od ondot, zakrite iz tihote,
 Tira me osoda sem do vas.
 Prošba, škrop, in tem enake zmote,
 Popa zdih, to vse ne vtaži nas.
 Blagor ta ne stre
 Čuta, ko zavrè,
 Prekriči ga serca čversti glas.

Ta mladenč mi bil je že obljubljen,
 Venere ko tempel še je stal;
 Ako vam na to spomin je zgubljen,
 Ker obet vam druj zavih je dal,
 Pomnite de Bog
 Ni izvir nadlog,
 Glupi kjer neravno pot je zbral.

Me pohot iz rake tmin prižene,
 De dobim si blagor kruto vzet;
 Z dragim de ljubav me krepko sklene,
 Jaz de mu življenja spijem cvet.
 Ker doverši ta,
 Bom za drugim šla,
 Mnogokter v objemu tem bo zmét.

Mladi čuj! je stekla tvoja doba,
 Ti ne greš iz tega kraja več.
 Sim ti znak, verigo dala groba,
 Koder tvoj gre z mano v tmine preč.
 Glej ga, še je živ,
 Ti si zajtra siv,
 Omladiš le tam se spet cveteč.

Vsliši scer, o majka, prosbo zadno,
 Zložiti germado suho daj,
 Odpri grob, i bajto mojo hladno,
 Skozi žar k pokoju spravi naj.
 Cel ko sklad bo vnet,
 Kviško plam razpet,
 Švigneva k bogovam srečno v raj.

Mertvaški ples.

(Göthe.)

V isoko iz turna o polnoči
 Cerkovnik nagrobnice gleda,
 Vse jasno je, luna na nebu bleši,
 Mu zdi se svitloba prebleda.
 Začnejo se majati grobi nakrat,
 Odprtih iz rak pa, tu starši, tu mlad,
 Se dviga vse v beli obleki.

V okrogu se gibati hipno začnè,
 Se sklenejo roke v kolesa,
 Bogat in ubožen, otrok in starè,
 Le rjuhe napotje so plesa.
 Ker tuki sramljivost ni ravno domá,
 Otresejo vsi ogrinjala na tla,
 Po nižjim zemljišu med grobe.

Se dvigajo noge in lokta krivost,
 So kretanja čudne, presnete,
 O tem ropotanja se sliši zadost,
 Ko strune nerodno napete.
 Zvonarju to čudno in smešno se zdí,
 Skušnjava, se ve, de nikdar ne zaspí,
 Dobiti v spomin kaj, ga mika,

Gre mednje po plahto, ter speši nazaj,
 Za sabo priprè in zaklene.
 Samotni še luna presiva okraj,
 Plesanje pošastno še krene.
 Poslednič pa zgine, zdaj uni zdaj tá,
 Ogernjeni spet so, ker idba veljá,
 In huš! so zakriti pod rušo.

Pa jeden kobaci, spotika se krog,
 Šlataje okrogama ročno,
 Ne najde je rjuhe, zrè kviško v obok.
 Jo v turnu zavoha razločno.
 Približa se vhodu, ta puhne ga preč,
 Ker križev na vratih se sveti preveč,
 Ki blesk so požegnane rude.

Zastora je treba, gotova je stvar,
In nič mu ne plodi le briga,
Gotiških se roglov poprime slepar,
Od roгла do roгла se dviga.
Zdaj, bedni zvonar! ostudna bo reč,
Gre kviško, za tebe ni spasenja več,
Po zidini pleza ko pajuk.

Cerkovnik se trese obupanja plen,
Dal rad bi nazaj mu capíno,
Jo verže, obvisi, — nu, zdaj si zgubljen,
Na roglu dva sežnja pod líno.
Blešoba pa lune v zatonu temní,
Po polnoči perva na zvon zagromí,
Na tleh se razbije prikazen.

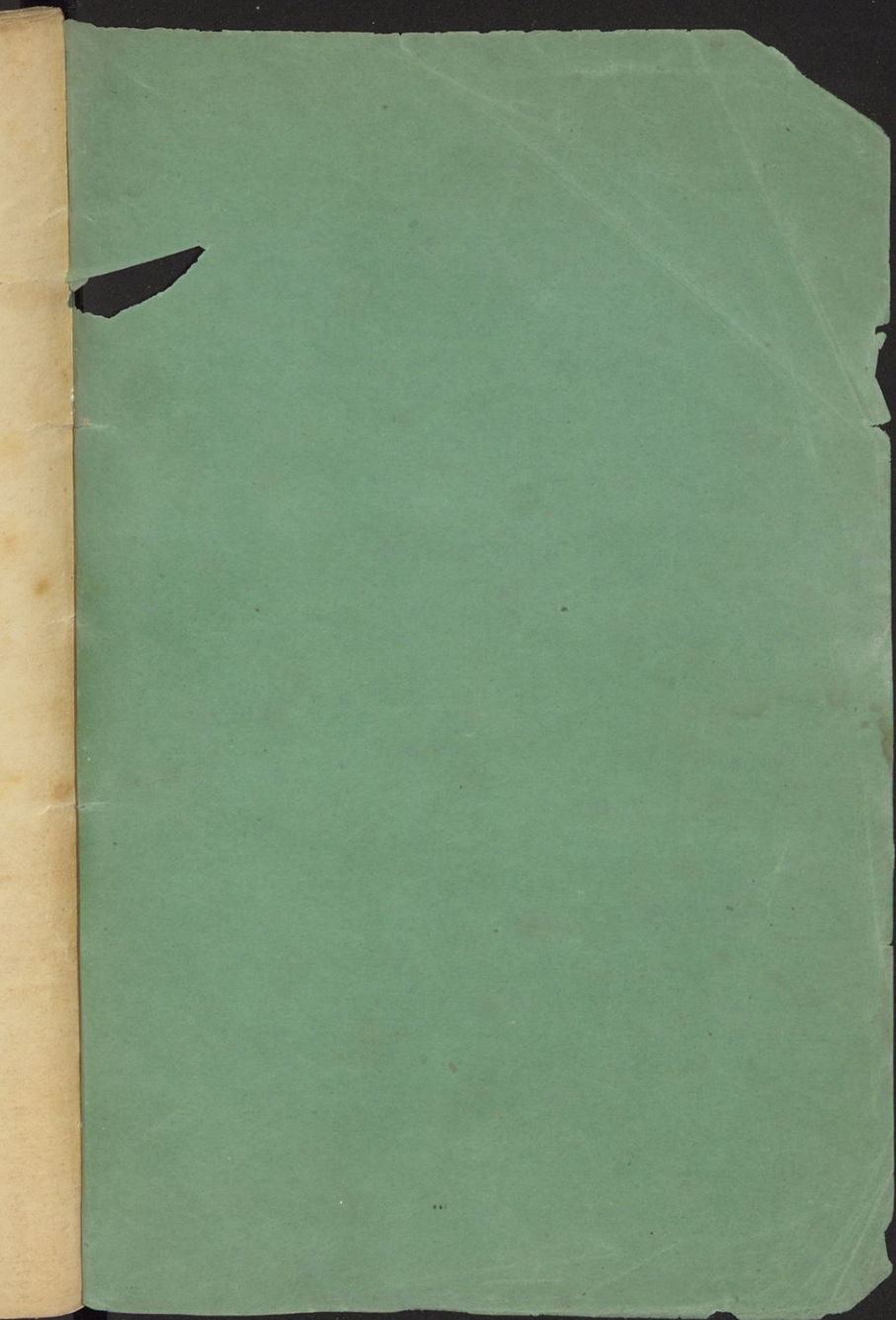
00000463938

OBSEG.

	Stran.
Pristna ktera je?	3
Gorska pesem	8
Planinski lovec	9
Perstan Polikratov	11
Kasandra	14
Hero in Leander	18
Diva tujka	24
Romar	25
Tekla, glas iz groba	27
Zmage pir	28
Moč dane besede	32
Deklice tuga	33
Ideali	34
Vitez Togenburski	37
Nadoveska pogrebna	39
Ideal in življenje	41
Skakon Haras	46
Mahadö in Bajadera	48
Rožna vaza	51
Vernitva križarja	54
Spoznanje	57
Nezábime	58
Korinska nevesta	59
Mertvaški ples	64

NAR. IN UNIV. KNJIŽNICA
Ljubljana

28128

doc.